

BYDGOSKIE AUTOGRAFY

Irena Szewińska 2007

Irena Szewińska z domu Kirszenstein, urodzona 24 maja 1946 r. w Leningradzie, polska lekkoatletka, specjalizująca się w biegach sprinterskich. Należy do najbardziej utytułowanych polskich sportowców i najwybitniejszych lekkoatletek w historii. Zdobywała wielokrotnie medale ważnych światowych imprez lekkoatletycznych – igrzysk olimpijskich (3 złote, 2 srebrne i 2 brązowe) oraz mistrzostw Europy (10 medali na otwartym stadionie i 3 w hali).

W latach 1965-1979 zdobyła też 26 tytułów mistrzyni Polski na 100 m, 200 m, 400 m, w sztafecie 4x100 m oraz w skoku w dal. W 2005 r.

bydgoska Rada Miasta nadała jej tytuł Honorowego Obywatela Bydgoszczy.

Do stycznia 2009 roku była Prezesem Polskiego Związku Lekkiej Atletyki.

Jest członkiem Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego.

Jerzy Hoffman 2007

Jerzy Hoffman urodzony 15 marca 1932 r. w Krakowie, polski reżyser i scenarzysta filmowy. Pochodzi z rodziny lekarzy. Dzieciństwo spędził w Gorlicach. W wieku siedmiu lat został wywieziony wraz z rodziną na Syberię. W drugiej połowie lat 40 zamieszkał w Bydgoszczy, gdzie podjął naukę w I Liceum Ogólnokształcącym im. Cypriana Kamila Norwida.

W ciągu lat swej pracy artystycznej został uhonorowany wieloma nagrodami i odznaczeniami. Reżyser takich dzieł jak: Stara Baśń – kiedy słońce było bogiem, Ogniem i Mieczem, Znachor, Potop,

Pan Wołodyjowski, Jaś i Małgosia. W 2003 r. bydgoska Rada Miasta nadała mu tytuł Honorowego Obywatela Bydgoszczy.

Rafał Blechacz 2007

Rafał Blechacz urodzony 30 czerwca 1985 r. w Nakle nad Notecią, polski pianista, zwycięzca XV Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina. Jest absolwentem I Liceum Ogólnokształcącego im. Bolesława Krzywoustego w Nakle nad Notecią oraz Państwowej Szkoły Muzycznej im. Artura Rubinsteina w Bydgoszczy.

W 2006 r. podpisał pięcioletni kontrakt z niemiecką wytwórnią płytową Deutsche Grammophon. Debiutancki album Rafała wydany w październiku 2007 r. przez Deutsche Grammophon zebrał bardzo przychylnie recenzje prasy światowej, a w Polsce został Platynową Płytą.

W maju 2007 r. ukończył studia na Akademii Muzycznej w Bydgoszczy. Liczne nagrody i wyróżnienia na międzynarodowych konkursach dały mu sławę w Polsce i na świecie.

Zbigniew Boniek 2007

Zbigniew Boniek (pseudonim „Zibi”) urodzony 3 marca 1956 r. w Bydgoszczy, polski piłkarz, trener, działacz sportowy. Jest jednym z najwybitniejszych polskich piłkarzy w historii oraz należy do grona stu najlepszych piłkarzy w historii piłki światowej. W plebiscycie czasopisma France Football w 1982 r. został ogłoszony trzecim piłkarzem Europy. W tym samym roku został wybrany do drużyny gwiazd Mistrzostw Świata oraz został ogłoszony najlepszym sportowcem Polski w plebiscycie „Przeglądu Sportowego”. Obok Rossiego i Platiniego był jednym z filarów słynnego Juventusu Turyn w latach 80. XX wieku. Strzelił 24 bramki w reprezentacji narodowej, z którą wystąpił w 80 meczach.

Adam Sowa 2007

Adam Sowa urodzony 12 marca 1957 r. w Bydgoszczy, ukończył VI Liceum Ogólnokształcące im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy i budownictwo na Akademii Techniczno-Rolniczej, co nie przeszkadzało mu w zdobyciu tytułów mistrza piekarskiego w 1982 r. i cukierniczego w 1986 r. Prowadzi firmę założoną w 1946 r. przez jego ojca Feliksa.

Bydgoska marka „Sowa” jest znana w całej Polsce.

Adam Sowa rozbudował zakład produkcyjny i wciąż zwiększa asortyment wyrobów. Bydgoszczanin skutecznie promuje nasze miasto. Zdobył jeden z nielicznych bydgoskich rekordów Guinnessa. Jego pracownicy wykonali największy na świecie tort, który miał 7,5 m wysokości i liczył 27 pięter. Gigantyczne ciasto zostało zaprezentowane mieszkańcom stolicy w centrum handlowym Wola Park.

W Bydgoszczy cukiernie Sowy należą do najbardziej popularnych miejsc spotkań. Właśnie z takich miejsc i świetnych wypieków słynęła przedwojenna Bydgoszcz. Sowa przywrócił miastu te dobre tradycje.

Lech Wałęsa wyróżnienie specjalne 2008

Lech Wałęsa urodzony 29 września 1943 r. w Popowie, polski działacz związkowy, polityk, lider Solidarności, laureat Pokojowej Nagrody Nobla i Prezydent Rzeczypospolitej w latach 1990-1995. W 1981 r. według magazynu Time został Człowiekiem Roku. Na I krajowym Zjeździe Delegatów NSZZ Solidarność został wybrany na przewodniczącego Komisji Krajowej NSZZ Solidarność. W latach 1980-1981 pracował w Stoczni Gdańskiej. Od 1988 r. koordynował i osobiście brał udział w negocjacjach z władzami komunistycznymi, zakończonych porozumieniami Okrągłego Stołu. W sejmie X kadencji doprowadził do koalicji Obywatelskiego Klubu Parlamentarnego, Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego i Stronnictwa Demokratycznego oraz powołania rządu Tadeusza Mazowieckiego.

Tomasz Gollob 2008

polski żuźlowiec, wicemistrz świata w 1999, odznaczony Orderem Odrodzenia Polski.

Urodził się w 1971 w Bydgoszczy. Karierę w sporcie żuźlowym (wcześniej startował w zawodach motocrossowych) rozpoczął w 1988 w Polonii Bydgoszcz, z którą - poza rocznym epizodem w Wybrzeżu Gdańsk (1989, na czas służby wojskowej) - był związany do 2003.

W finale indywidualnych mistrzostw świata na żużlu po raz pierwszy występował w 1993. Po zmianie systemu rozgrywania mistrzostw wygrał inauguracyjny turniej Grand Prix we Wrocławiu w 1995. Od tego czasu nieprzerwanie jest zawodnikiem uczestniczącym w cyklu. W 1999 zdobył srebrny medal mistrzostw świata, ponadto ma na koncie cztery medale brązowe (1997, 1998, 2001 i 2008). W dorobku ma również trzy złote medale 1996, 2005 i 2007 oraz cztery srebrne 1994, 1997, 2001 i 2008 z mistrzostw świata w drużynie.

W latach 1992-1995 oraz 2001-2002 i 2006 zdobywał złote medale indywidualnych mistrzostw Polski, w karierze ponadto wywalczył pięć srebrnych (1998, 1999, 2003, 2005, 2007) i trzy brązowe (1989, 1990, 1997) medale tych rozgrywek. Jako junior trzykrotnie z rzędu zdobył tytuł młodzieżowego mistrza Polski (w latach 1990-92). W 2004 i 2005 zdobył tytuły drużynowego mistrza Polski z zespołem Unii Tarnów. W 1999 wygrał Plebiscyt Przeglądu Sportowego na najlepszego sportowca Polski. Mimo zmiany barw klubowych cały czas mieszka z rodziną w Bydgoszczy, w dzielnicy Miedzyń.

Kazimierz Karabasz 2008

reżyser dokumentalista,
klasyk powojennego polskiego filmu dokumentalnego.

Urodził się w 1930 w Bydgoszczy. W 1956 ukończył Państwową Wyższą Szkołę Filmową w Łodzi. Od tamtej pory pracuje jako dokumentalista w Wytwórni Filmów Dokumentalnych w Warszawie, współpracując z Polską Kroniką Filmową i realizując filmy dokumentalne - obecnie dla Studia Filmowego „Kronika”. Wykładowca Łódzkiej Szkoły Filmowej. Autor poświęconych filmowi dokumentalnemu

książek: „Cierpliwe oko”, Warszawa 1979, „Bez fikcji”,

Warszawa 1985 i „Odczytać czas”, Łódź 1999.

Pierwsze dwa filmy dokumentalne, debiut „Gdzie diabeł mówi dobranoc” oraz kolejny „Ludzie z pustego obszaru” zrealizował wspólnie z Władysławem Ślesickim w 1956.

Wpisał się tymi obrazami warszawskiego Targówka i Pragi w zapoczątkowany przez inną dwójkę reżyserską, Jerzego Hoffmana i Edwarda Skórzewskiego, nurt dokumentu nazwanego „czarną serią”. Dokumentu, którego autorzy krytycznie, w przeciwieństwie do propagandowego optymizmu kina socrealistycznego, patrzyli na rzeczywistość.

Edmund Obiała 2008

bydgoszczanin, inżynier budownicz, jeden z najwybitniejszych specjalistów od budowy obiektów sportowych na świecie.

W Bydgoszczy ukończył Technikum Geodezyjne i studia na kierunku budowa dróg i mostów Wyższej Szkoły Inżynierskiej. Był odpowiedzialny za budowę Stadionu Olimpijskiego w Sydney i nowego Stadionu Wembley. Obecnie jako ekspert budownictwa sportowego pracuje dla Komitetu Organizacyjnego Igrzysk Olimpijskich Londyn 2012.

Katarzyna Popowa-Zydroń 2008

polska pianistka, pedagog, urodziła się w 1948 roku w Sofii (Bułgaria).

Ukończyła z wyróżnieniem studia pianistyczne w Akademii Muzycznej w Gdańsku, w klasie fortepianu prof. Zbigniewa Śliwińskiego.

Podyplomowe studia odbyła we Wiedniu w klasie fortepianu prof. Aleksandra Jennera. W latach siedemdziesiątych była laureatką II Ogólnopolskiego Festiwalu Młodych Muzyków, półfinalistką konkursów międzynarodowych w Terni (Włochy), Monachium i na IX Konkursie Chopinowskim w Warszawie w 1975, gdzie otrzymała wyróżnienie - tam też uznano ją za najciekawszą po Kristianie Zimmermanie uczestniczkę polskiej ekipy. Jako pedagog pracuje od 1991 w Akademii Muzycznej w Bydgoszczy, gdzie w latach 1995-96 kierowała Katedrą Fortepianu. Jednym ze studentów Katarzyny Popowej-Zydroń jest Rafał Blechacz, zwycięzca XV Konkursu Chopinowskiego.

Irena Santor 2009

Pierwsza Dama Polskiej Piosenki. Nie sposób wymienić tytułów ponad tysiąca utworów z repertuaru artystki. Trudno zliczyć miasta i kraje całego świata, w których zaśpiewała o najpiękniejszych uczuciach, również tych związanych z Grodem nad Brdą.

Urodziła się niedaleko Bydgoszczy, w Papowie Biskupim. Debiutowała w Zespole Pieśni i Tańca „Mazowsze”,

w którym występowała przez dziewięć lat. Bogactwo, różnorodność i wymiar dalszej kariery estradowej uniemożliwia skrócenie w kilku zdaniach, wobec popularności artystki wydaje się to jednak zbędne.

Odnaczona między innymi: Złotą Odznaką Honorową Towarzystwa Polonia, Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Medalem Zasłużony Kulturze Gloria Artis, a także - w ubiegłym roku - Międzynarodowym Orderem Uśmiechu.

Posiada okazałą kolekcję bursztynów, szlachetnych kamieni, a także własnych karykatur.

Spisała pamiętniki i wydała je pod tytułem „Miło wspomnieć”.

O Bydgoszczy śpiewa: „jedyne miasto moje, tutaj ujrzałam świat (...) kochaj to miasto tak jak ja, bo warte tego jest”.

Radosław Sikorski 2009

Polityk, politolog, dziennikarz, ekspert w sprawach stosunków międzynarodowych. Absolwent Uniwersytetu Oksfordzkiego.

Obecnie: Minister Spraw Zagranicznych w polskim rządzie.

W przeszłości m.in.: przewodniczący Uczniowskiego Komitetu Strajkowego podczas wydarzeń bydgoskich w marcu 1981 roku, uchodźca polityczny w Wielkiej Brytanii, reporter prasy brytyjskiej podczas wojen w Afganistanie i Angoli, publicysta i komentator czołowych mediów polskich i zagranicznych, minister obrony narodowej, dyrektor wykonawczy Nowej Inicjatywy Atlantycznej.

W dorobku wyróżnień znalazły się: medal „Zasłużony dla Kultury”, Wiktor 2006 w kategorii „najpopularniejszy polityk”, tytuł „Człowieka roku 2005” Gazety Polskiej. Jest laureatem nagrody World Press Photo z 1988 roku w kategorii zdjęć reporterskich za zdjęcie z Afganistanu.

Mieszka z rodziną w Chobielinie, 20 kilometrów od Bydgoszczy.

Absolwent bydgoskiej „Jedynki”.

W dyplomatycznej misji niezwykle często podkreśla swoje związki z naszym miastem, dając możliwość promocji Bydgoszczy w świecie.

Janusz Zemke 2009

Polityk, doktor nauk politycznych, obecnie Poseł do Parlamentu Europejskiego z Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Dzięki swym kompetencjom, doświadczeniu, a także aktywności na zajmowanych stanowiskach zyskuje wciąż rosnącą popularność i uznanie społeczne. Od 1989 do 2009 nieprzerwanie zasiadał w Sejmie.

Specjalizuje się w tematyce obronności. W latach 2001-2005 był Wiceministrem Obrony Narodowej.

Jego działaniom zawdzięczamy między innymi lokalizację w Bydgoszczy Centrum Szkolenia Sił Połączonych NATO oraz I Brygady Logistycznej.

W 2004 roku otrzymał medal im. Kazimierza Wielkiego za zasługi dla naszego miasta. Plasuje się w ścisłej czołówce rankingów na najsukuteczniejszego polityka w kraju.

Zapalony wędkarz.

Jak deklaruje, wolne chwile chętnie spędza w kuchni przy gotowaniu.

Aktywnie zaangażowany w sprawy naszego regionu i miasta.

Rok 2010

Andrzej Maleszka - reżyser

Urodzony 3 marca 1955 r.

w Poznaniu, reżyser i scenarzysta, specjalizujący się w twórczości dla dzieci i młodzieży. Pracownik poznańskiego Teatru Nowego. Twórca wielu sztuk teatralnych, teatru telewizji i filmów.

Nominowany i nagradzany wieloma nagrodami, w tym w ramach

festiwalu Ale Kino! oraz nominacją do prestiżowej, międzynarodowej Nagrody Emmy i tytułem Giganta roku 1998 według poznańskiego oddziału Gazety Wyborczej.

Cykl „Magiczne drzewo” Andrzeja Maleszki, realizowany m.in. w Bydgoszczy, zdobył 19 listopada 2007 w Nowym Jorku międzynarodową Nagrodę Emmy w kategorii produkcji telewizyjnych dla dzieci i młodzieży.

prof. dr hab. n. med. Marek Harat - lekarz, neurochirurg

Kierownik Kliniki Neurochirurgii i Chirurgii Głowy Wojskowego Szpitala Klinicznego w Bydgoszczy. Działalność prof. Marka Harata ma charakter nowatorski. To wybitny specjalista, który przeprowadził szereg pionierskich w skali kraju operacji:

- w 1999 r. zabieg operacyjny u pacjenta z chorobą Parkinsona,
- w 2002 r. zabieg psychochirurgiczny u pacjenta z zespołem natręctw,
- w 2004 r., zabieg implantacji stymulatorów u dzieci z mózgowym porażeniem,
- w 2008 r. zabieg operacyjny u pacjenta z depresją.

Dzięki wypromowaniu i rozwijaniu w Polsce neurochirurgii czynnościowej, daje wielu pacjentom realną szansę na uwolnienie od kalectwa i objawów chorób psychicznych.

Zbigniew Nowek - generał brygady

Urodzony 1 lipca 1959 r. w Bydgoszczy, absolwent Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydziału Prawa. Od końca lat siedemdziesiątych związany był z opozycją demokratyczną. W czerwcu 1980 r. założył w Gdańsku, wraz z Piotrem i Maciejem Kapczyńskimi, podziemne wydawnictwo „Alternatywy”. W ramach tego wydawnictwa wydrukował w sierpniu 1980 r. słynną ulotkę w obronie Anny Walentynowicz.

Ulotka ta przyczyniła się w sposób istotny do rozpoczęcia strajku w Stoczni Gdańskiej.

Po przemianach w 1989 r. objął kierownictwo delegatury bydgoskiej Urzędu Ochrony Państwa, a w lutym 1998 r. objął stanowisko szefa Urzędu Ochrony Państwa. W 2005 r. został powołany na stanowisko szefa Agencji Wywiadu, a w 2010 r. został zastępcą szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego, funkcję tę pełnił do 7 lipca 2010 r. Generał Zbigniew Nowek został odznaczony wieloma medalami i wyróżnieniami, między innymi Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski za działalność opozycyjną i osiągnięcia w służbie dla Polski po 1989 roku.

Rok 2011

Jerzy Derenda

- Prezes Towarzystwa
Miłośników Miasta Bydgoszczy

Rodowity Kujawiak, absolwent filologii polskiej na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Długoletni dziennikarz: kierownik działu miejskiego, sekretarz i zastępca redaktora naczelnego „Dziennika Wieczornego”

w Bydgoszczy, dziennikarz „Gazety Pomorskiej”, prezes Fundacji Promocje Pomorskie i zastępca redaktora naczelnego „Promocji Kujawsko-Pomorskich”. Z Towarzystwem Miłośników Miasta Bydgoszczy związany od lat. Najpierw przewodniczący Sekcji Wydawniczej, potem zastępca prezesa do spraw wydawniczych i prezes.

gen. bryg. Zygmunt Duleba – Ostatni Dowódca Pomorskiego Okręgu Wojskowego

Po ukończeniu Technikum Melioracji Wodnych w Poznaniu został podchorążym Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Inżynieryjnych we Wrocławiu (1973-1977).

Po promocji i awansie na podporucznika przydzielony został do 14 Batalionu Saperów w Kostrzynie nad Odrą na stanowisko dowódcy plutonu, a później kompanii pontonowej i oficera operacyjnego batalionu.

W latach 1982-1985 był słuchaczem Akademii Sztabu Generalnego WP. Po ukończeniu studiów dowodził batalionem pontonowym w 6 Pułku Pontonowym w Głogowie, a następnie 14 Batalionem Saperów. W latach 1992-1996 był szefem szkolenia-zastępcą dowódcy 2 Mazowieckiej Brygady Saperów w Kazuniu.

W 1966 był słuchaczem Podyplomowego Studium Operacyjno-Strategicznego AON. Od 1996 do 2004 dowodził 2 Mazowiecką Brygadą Saperów w Kazuniu.

W latach 2004-2007 był szefem sztabu - zastępcą dowódcy Pomorskiego Okręgu Wojskowego w Bydgoszczy, a od 2007 jego dowódcą.

Na skutek zmian organizacyjnych w Wojsku Polskim Pomorski Okręg Wojskowy został rozwiązany z końcem 2011 roku. Tym samym Zygmunt Duleba przeszedł do historii jako jego ostatni dowódca.

kpt. Bronisław Radliński

- Kapitan Jachtu Solanus i wyprawy „Morskim Szlakiem Polonii 2010-2011”

Żeglarstwo rozpoczął w 1973 roku będąc na pierwszym roku studiów w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Opolu. Posiadając stopień żeglarski uczestniczył w rejsach po jeziorach mazurskich na studenckich obozach żeglarskich. Po skończeniu studiów w 1977 roku podjął prace w Zakładach Naprawczych Taboru Kolejowego w Bydgoszczy, wstępując do Kolejowego Klubu Sportowego – Brda, który posiadał jacht pełnomorski typu J-80 o nazwie „Euros”, wybudowany w tychże zakładach.

W 1978 roku Radliński uzyskał stopień sternika jachtowego. W 1979 roku odbył pierwszy rejs morski na jachcie „Euros”, pełniąc funkcję załogi. Od tego roku do chwili obecnej żegluguje w każdym sezonie nawigacyjnym, na różnych funkcjach żeglarskich.

W 1986 roku zdobył stopień jachtowego sternika morskiego. W tym czasie w ZNTK Bydgoszcz wybudowano drugi jacht typu Horn 30 („Zentek”).

Był jednym z inicjatorów i budowniczych trzeciego jachtu typu J-80 („Solanus”), który w 1992 roku został zwodowany w Górkach Zachodnich. Tego samego roku odbył na nim dziewiczy rejs do Geteborga jako pierwszy oficer. Do 1997 roku brał udział w rejsach po morzu północnym, kanale La Manche oraz morzu norweskim, pełniąc funkcję pierwszego oficera. W 1997 roku uzyskał stopień kapitana jachtowego. W tym samym roku uczestniczył w wyprawie dookoła Islandii, przechodząc jednocześnie cieśninę Pentland Firth dwukrotnie, z zachodu na wschód i wschodu na zachód. W tym rejsie pełnił funkcję pierwszego oficera. Od 1997 roku do 2000 roku prowadził rejsy w funkcji kapitana, między innymi do Cuxhauen, Helgolandu, Amsterdamu, Rotterdamu, Oslo. W 2001 roku był organizatorem i kapitanem wyprawy wokół Svalbardu. Wyprawa trwała 49 dni podczas której przebył 3700 Mm. W 2003 roku uczestniczył jako kapitan w rejsie polarnym wzdłuż wschodnich wybrzeży Grenlandii osiągając 79°05'N 14°56'W.

Ostatnim wielkim osiągnięciem Kapitana jest zakończony w 2011 roku rejs „Morskim szlakiem Polonii” wieloetapowa, szesnastomiesięczna wyprawą wzdłuż północno-zachodnich wybrzeży Kanady (tzw. Przejście Północno- Zachodnie) z opłynięciem dookoła Ameryki Północnej i Ameryki Południowej. Bardzo ważnym elementem wyprawy były spotkania załogi Jachtu Solanus z polonią zamieszkującą państwa, przez które wiodła trasa wyprawy.